

24.11.2020

VN/25925/2020

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN OHJEET JA SUOSITUKSET EPIDEMIAN LEVIÄMISEN ESTÄMISEKSI UUDELLAMAALLA SEKÄ MUISSA LEVIÄMISVAIHEEN UHASSA OLEVISSA MAAKUNNISSA

Sosiaali- ja terveysministeriön tehtävänä on tartuntatautien torjunnan yleinen suunnittelu, ohjaus ja valvonta. Ministeriö vastaa valtakunnallisesta terveydenhuollon häiriötilanteisiin tai niiden uhkaan tartuntatauti- ja näiden tilanteiden johtamisesta.

Tartuntatautilain nojalla viranomaisten, mukaan lukien ministeriön, on ryhdyttävä välittömiin toimiin saatuaan tiedon torjuntatoimia edellyttävän tartuntataudin esiintymisestä tai sellaisen vaarasta.

Ministeriö on arvioinut erityisesti Uudellamaalla alueen viranomaisten toteuttamia toimenpiteitä, mutta myös yleisemmin valtakunnan alueella kiihtymis- ja leviämisvaiheen toimenpiteitä. Toimenpiteet ovat oikeasuhteisia, mutta taudin leviämisen nopea kehitys osoittaa, että niillä ei ole pystytty riittävään ennakoivuteen ja nopeuteen leviämisen tehokkaaksi estämiseksi. Epidemiatilanteen hallitsemattoman leviämisen uhka erityisesti Uudellamaalla on ilmeinen.

Ministeriö katsoo, että sen on valtakunnallisesti tehtävänsä puitteissa käytettävä toimivaltaansa ja annettava Uudenmaan alueelle suoraan seuraavat ohjeet ja suositukset epidemian hallitsemattoman leviämisen estämiseksi, terveydenhuollon toimintakapasiteetin turvaamiseksi ja siten väestön hengen ja terveyden suojaamiseksi. Epidemian torjuminen ja sen leviämisen estäminen edellyttävät tehokkaita toimenpiteitä erityisesti haavoittuvassa asemassa olevien oikeuksien ja terveyden suojaamiseksi.

Ohjeet ja suositukset perustuvat valtioneuvoston periaatepäätökseen 23.10.2020 hybridistrategian toimintasuunnitelman toimeenpanoon liittyvistä suosituksista. Ministeriön ohjeet ja suositukset eivät ole oikeudellisesti sitovia.

Tavoitteena on, että rajoitustoimenpiteitä ja suosituksia kohdennetaan ennakoivasti ja vaikuttavasti siihen, mikä alueellisen tilannekuvan sekä tartunnan lähteitä ja tartuntariskiä koskevan yleisen ja alueellisen asiantuntijatiedon pohjalta on tehokkainta ja oikeasuhteisinta.

Erialaisten toimenpiteiden alueellisesti ja paikallisesti kohdennettu, mutta raja-alainen toisiaan tukeva käyttö luo kokonaisuutena alueille parhaat edellytykset torjua epidemian leviämistä. Merkittävästi toimintaa rajoittavat mutta rajatummat täsmälliset ja tilapäiset toimenpiteet voivat olla perusteltuja nopeissa epidemian vaikeutumistilanteissa.

Ohjeet ja suositukset annetaan ajalle 24.11.2020 – 15.12.2020. Ohjeet ja suositukset annetaan suoraan Uudenmaan maakunnan viranomaisille, väestölle, toiminnanharjoittajille sekä opetuksen järjestäjille.

Muiden leviämisvaiheen välittömässä uhatta olevien maakuntien vastaavia tahoja kehoitetaan ottamaan nämä ohjeet ja suositukset ennakoivasti huomioon omassa toiminnassaan.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Sosiaali- ja terveysministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 33
00023 Valtioneuvosto

Meritullinkatu 8
Helsinki

0295 16001
+358 295 16001

02951 63415
+358 2951 63415

kirjaamo@stm.fi
stm.fi

1. Ohjeet ja suositukset viranomaisille

Sosiaali- ja terveysministeriö kehottaa Uudenmaan maakunnan alueella toimivia tartuntatautilain mukaisia viranomaisia, kuntia, kuntayhtymiä sekä aluehallintovirastoa, seuraaviin toimenpiteisiin.

Muiden leviämisvaiheen välittömässä uhatta olevien maakuntien vastaavia tahoja kehoitetaan ottamaan nämä ohjeet ja suositukset ennakoivasti huomioon omassa toiminnassaan.

Yleisötilaisuudet

Ministeriö kehottaa aluehallintovirastoja ja kuntia rajaamaan yleisötilaisuuksien yleisömäärän enintään kymmeneen (10) henkeen tai viime sijassa tilaisuuksien järjestämisen kieltämistä.

Korkean tartuntariskin julkisten tilojen käyttö

Ministeriö kehottaa kuntia ja kuntayhtymiä harkitsemaan hallinnassaan ja määräysvallassaan olevien korkean tartuntariskin julkisten tilojen käytön keskeyttämistä tilapäisesti kokonaan.

Julkisilla tiloilla tarkennetaan julkisyhteisön hallinnassa olevia yleisölle avoimia tai rajatun asiakas- tai osallistajapiirin asiakas-, osallistaja- ja odotustiloja, joissa tartuntariskiä lisääviä lähikontakteja tai muita tunnetusti mahdollistavia kontakteja merkittävästi syntyy tai niitä on tilojen käyttöön liittyvin rakenteellisin sekä toiminnallisin ratkaisuin hankala välttää.

Toimenpiteet eivät saa rajoittaa oikeutta lakisääteisiin palveluihin, oikeutta saada asiansa käsitellyksi toimivaltaisessa viranomaisessa tai estää virkamiestä suorittamasta virkatehtäviään.

Eryteisesti tällaisina tiloina voidaan pitää seuraavia tiloja:

- 1) kuntosalit ja ryhmäliikuntaa, kuntokilpailijien harjoittamiseen, joukkueurheiluun sekä muuhun vastaavaan liikuntaan tai urheiluun käytettävät tilat;
- 2) uimahallien, maauimaloiden, kylpylöiden allas-tilat ja yleiset saunat sekä niiden välittömässä yhteydessä olevat pukuhuonetilat;
- 3) hui- ja teemapuistot, tivolit sekä eläintarhat;
- 4) sisäleikkipuistot ja sisäleikkipaikat.

2. Suositukset väestölle, toiminnanharjoittajille sekä opetuksen järjestäjille

Sosiaali- ja terveysministeriö suosittelee Uudenmaan väestölle, yksityisille ja julkisille toiminnanharjoittajille sekä opetuksen järjestäjille seuraavia toimenpiteitä tartuntojen leviämisen estämiseksi.

Muiden leviämisvaiheen välittömässä uhatta olevien maakuntien vastaavia tahoja kehoitetaan ottamaan nämä ohjeet ja suositukset ennakoivasti huomioon omassa toiminnassaan.

Kasvosuojaimen käyttö

Ministeriö painottaa väestölle, että THL:n ajantasaisista leviämisvaiheen kasvomaskisuositusta on ehdottomasti syytä noudattaa.

Yksityistilaisuudet ja yleisötilaisuuksin osallistuminen

Ministeriö suosittelee väestölle, että yli kymmenen (10) henkilön yksityistilaisuuksia ei järjestetä eikä niihin osallistuta.

Ministeriö suosittelee väestölle ja tilaisuuksien järjestäjille, että yli kymmenen (10) henkilön yleisötilaisuuksia ei järjestetä eikä niihin osallistuta.

Ryhmäharrastustoiminta

Ministeriö suosittaa toiminnanharjoittajille ja väestölle, että ryhmäharrastustoiminta ja siihen osallistuminen tilapäisesti keskeytetään kokonaan ja mahdollisuuksien mukaan toteutetaan vain etämuotoisena. Lasten ja nuorten harrastusten kohdalla on kuitenkin syytä käyttää erityistä harkintaa ja näiltä osin toiminta tilojen hallinnasta vastaavan on ehdottomasti järjestettävä tilassa tai sen osassa oleskelu osallistujamäärää rajoittamalla, paikka- tai tilajärjestelyin taikka muilla tavoin siten, että osallistujien sekä lasten saattajien on tosiasiallisesti mahdollista välttää lähikontakti toisiinsa.

Korkean tartuntariskin julkiset tilat

Ministeriö suosittaa toiminnanharjoittajia harkitsemaan hallinnassaan ja määräysvallassaan olevien korkean tartuntariskin julkisten tilojen käytön keskeyttämistä tilapäisesti kokonaan.

Julkisilla tiloilla tarkoitetaan yleisölle avoimia tai rajatun asiakas- tai osallistujapiirin asiakas-, osallistuja- ja odotustiloja, joissa tartuntariskiä lisääviä lähikontakteja tai muita tartunnan mahdollistavia kontakteja merkittävästi syntyy tai niitä on tilojen käyttöön liittyvin rakenteellisin sekä toiminnallisin ratkaisuin hankala välttää.

Eritoten julkisissa tiloissa voidaan pitää seuraavia tiloja:

- 1) kuntosalit ja ryhmäliikuntaan, kontaktilajien harrastamiseen, joukkueurheiluun sekä muuhun vastaavaan liikuntaan tai urheiluun käytettävät tilat;
- 2) uimahallit, maauimareiden, kylpylöiden allastilat ja yleiset saunat sekä niiden välittömässä yhteydessä olevat pukuhuoneet;
- 3) hovi- ja teemapuistot, avot sekä eläintarhat;
- 4) sisäleikki puistot ja sisäleikki paikat;
- 5) kauppakeskusten yleiset oleskelutilat pois lukuun ottamatta vähittäiskaupan liiketilat ja palvelujen tarjoamiseen käytettävät tilat sekä liuku niihin.

Ministeriö suosittelee väestölle tällaisten tilojen muusta kuin välttämättömästä käytöstä pidättymistä.

Korkean sairastumisriskin ryhmien suojaaminen

Ministeriö suosittelee sosiaali- ja terveydenhuollon julkisille ja yksityisille palveluntuottajille, että ne omassa toiminnassaan ryhtyvät tehostettuihin suojaustoimenpiteisiin, joilla varmistetaan korkean sairastumisriskin ryhmien suojaaminen koronavirustartunnalta.

Toimenpiteissä kehoitetaan noudattamaan voimassaolevaa THL:n ohjeistusta.

Ministeriö suosittelee väestöä pidättymään lähikontakteista tai sen riskistä korkean sairastumisriskin ryhmille tarkoitetuissa sosiaali- ja terveydenhuollon toimintayksiköissä.

Opetuksen järjestäminen

Ministeriö suosittelee julkisille ja yksityisille opetuksen järjestäjille, että korkeakouluissa ja toisen asteen opetuksessa (Yliopistoissa, ammattikorkeakouluissa, lukiokoulutuksessa, ammatillisessa koulutuksessa, aikuisten taiteen perusopetuksessa, vapaassa sivistystyössä ja aikuisten perusopetuksessa) siirrytään kokonaisuudessaan etäopetukseen.

Suositus ei koske välttämätöntä lähiopetusta. Etäopetuksen järjestelyt toteutetaan siten, että niiden negatiiviset vaikutukset opintojen etenemiselle voidaan minimoida.

Työnantajat ja työntekijät

Ministeriö suosittelee työnantajia ja työntekijöitä noudattamaan valtakunnallista etätyösuositusta kaikissa sellaisissa työtehtävissä, joissa se on tilapäisestikin mahdollista.

Työnantajan velvollisuudesta edellyttää työtehtävissä varsinaisen henkilösuojaimen ja muiden suojusten käyttöä sekä muutoin suojata työntekijöitä säädetään työturvallisuuslaissa.

Perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru

Kansliapäällikkö Kirsi Varhila

Jakelu Uudenmaan kunnat ja kuntayhtymät
Etelä-Suomen aluehallintovirasto

Liitteet Ohjeet ja suositukset julkaistaan ministeriön verkkosivuilla

Tiedoksi Sosiaali- ja terveysministeri Pekonen
Perhe- ja peruspalveluministeri Kiuru
Valtiosihteeri Mäkipää
Valtiosihteeri Ruuth
Opetusministeri Andersson
Tiede- ja kulttuuriministeri Saarikko
Pääministerin erityisavustaja Haapajarvi
Kansliapäällikkö Lehikoinen
Valtioneuvoston kanslia
Valtiovarainministeriö/VKO
Oikeusministeriö
SM/poliisiosasto
Poliisihallitus
Kunnat ja kuntayhtymät
Aluehallintovirastot
Ahvenanmaan maakunta